

Historie: 214. Druhy zbožnosti formující baptistický sbor v Chebu

Historie

Druhy zbožnosti formující baptistický sbor v Chebu

Z historie baptistů v Chebu

Zbožnost chebských baptistů byla ovlivněna především vírou předků, jejíž kořeny sahají hluboko do minulosti.

První stopy lze zachytit na počátku devatenáctého století mezi nekatolickými kolonisty, kteří se usídlili na Svaté Heleně v odlehlém pohraničním území Banátu v tehdejší rakousko-uherské Sedmíhradsku.

Kolonisté se hlásili k *Reformované církvi evangelické helvetského vyznání*. Téměř o sto let později se část evangelíků rozhodla reagovat na misi *Svobodné reformované evangelické církve* a přijmout její důrazy.

Obě evangelické skupiny v průběhu dvacátého století vstoupily do baptistického sboru na Svaté Heleně.

Kromě evangelických rodin, které se v roce 1897 vystěhovaly do obce Vojvodova v Bulharsku, kde přijaly péči *Evangelické metodistické církve*, někteří z nich se později stali darbisty. Po reemigraci do Československa pak našli duchovní domov v *Evangelické církvi metodistické* a v církvi *Křesťanské sbory*.

V posledních desetiletích ovlivňuje zbožnost chebských baptistů také charismatické hnutí (kazatel David Sláma) a novokalvinistické vlivy v BJB. O historických kořenech a současných vlivech se více dozvíme na následujících stránkách.

Reformovaní evangelíci

Nahlédneme-li do vzdálené historie chebského sboru, pak zjistíme, že prvními osídlenci na Svaté Heleně byli reformovaní evangelíci helvetského vyznání ze středovýchodních Čech (hlavně z okolí Čáslavska).¹ Byla to jedna ze dvou protestantských církví, ke které se mohli nekatolíci veřejně přihlásit po vydání tolerančního patentu 13. října 1781 Josefem II.

Evangelický kostel na Svaté Heleně z r. 1897

Reformovaní evangelíci se na Svaté Heleně vymezovali vůči katolíkům svým vyznáním, školním vyučováním dětí, svěcením jiných svátků a uzavíráním sňatků pouze mezi sebou. V jiných činnostech s katolíky spolupracovali, například katolíci vysluhovali evangelíkům pohřby, evangelíci pomáhali katolíkům postavit katolický kostel (1879) a naopak.

Reformovaní evangelíci si po dlouhou dobu konali své bohoslužby sami v provizorní modlitebně a až roku 1897 si ze svých sbírek postavili evangelický kostel. Dvakrát do roka evangelický sbor navštěvoval reformovaný farář Vincenc Jauza ze sboru v srbské Klopodii (Klopotín), pod jehož církevní správu evangelický sbor na Svaté Heleně spadl.

Pobožnosti jinak vykonával Matěj Trnka, později jeho zeť Švejda a později jeho syn Josef, a to až do roku 1898. Ještě v 90. letech 19. století byli na Svaté Heleně pouze katolíci a reformovaní evangelíci.

Sbor reformovaných evangelíků pod vlivem misie *České svobodné reformované církve* a baptistů postupně slábl, až v roce 1979 posledních 23 členů podepsalo smlouvu s baptistickým sborem na Svaté Heleně o předání evangelického kostela. Tím splynuli s baptisty a evangelický reformovaný sbor na Svaté Heleně zanikl.

Svobodní reformovaní evangelíci

Reformované vyznání

Reformované vyznání (nebo také kalvinisté) vzešlo ze švýcarské reformace 16. století, která byla spojená s Janem Kalvínem. Vyznávají na základě Bible (sola scriptura) spasení z Boží milosti (sola gratia), které člověk přijímá vírou (sola fide).

Svou víru reformovaní definují v helvetském vyznání víry. Zdůrazňují svrchovanou Boží vládu nad světem. Jejich bohoslužby byly prosté, zbaveny ceremonií. Důležitým výrazem víry byla návštěva kostela, kázání faráře a společné zpěvy.

Nedělní bohoslužby doplňovaly domácí pobožnosti – čtení Bible, modlitby a společný zpěv. Projevem reformované zbožnosti byla konfesní uzavřenost vůči jiným vyznáním. Sbor vedli starší, někdy se proto reformovaní nazývali presbyteriáni.

Evangelíci helvetského (reformovaného) vyznání jsou dnes součástí dnešní Českobratrské církve evangelické, do které se v prosinci 1918 spojili s evangelíky augsburského (luterského) vyznání. Helvetskou konfesi vyznává i Církev bratrská.

Na přelomu let 1890 až 1900 došlo k rozdělení reformovaného evangelického sboru na Svaté Heleně. Předcházelo tomu pozvání faráře Chorváta z Čech, který byl z *České svobodné reformované církve*, a byl ve spojení s probuzeneckým spolkem Modrý kříž² ve Staré Turé na Slovensku.

Farář Chorvát přinesl do evangelického sboru probuzeneckou zbožnost doprovázenou asketickou morálkou (odmítáním alkoholu, karbanu, zábavy) a oslovil velkou část reformovaných evangelíků. Probuzeneční evangelíci pak nahlíželi na reformované jako na nevěřící a ve sboru vznikaly věroučné nepokoje a spory.

Klopodijský farář Jouza se postavil proti faráři Chorvátovi a za ním stála část reformovaných evangelíků. Na pozvání faráře Chorváta přišel z Modrého kříže³ ze Staré Turé misijní pracovník Peter Kyška. Ten se na Svaté Heleně oženil a zapojil se do duchovní práce.

Spory ve sboru se vyostřily natolik, že v roce 1897 opustilo 51 svobodných reformovaných evangelických rodin Svatou Helenu a vystěhovalo se do Bulharska, obce Vojvodovo. Vystěhování do Bulharska v následujících letech pokračovalo.

Evangelický sbor poté v roce 1904 opustili další členové⁴, bylo to na čtyřicet reformovaných evangelíků. Zprvu se scházeli po rodinách, později měli vlastní modlitebnu. Sloužil jim laický kazatel Peter Kyška. Na Heleně byli mylně nazýváni adventisty nebo nazarény, kteří tehdy působili v Dolních Uhrách, ačkoliv s jejich vyznáním neměli mnoho společného.

Dnešní dědičkou Svobodné reformované církve české je Církev bratrská. Josef Hříbek z c. k. státní vyšší reálky navštívil Svatou Helenu v roce 1913 a takto popisuje jejich modlitebnu:

Nazareni mají zde svoji modlitebnu, která jest obyčejný domek, ležící v dolejší části vesnice. V domku jsou lavice, na nichž sedají vyznavači této víry.

Uprostřed jest podstavec, odkud hlásá slovo boží ten, koho Duch svatý osvítil. Nemají totiž nazareni kněze. Věří v zásadu, že člověk nesmí býti prostředníkem mezi bližními a Bohem. Jejich hlavní snahou jest, vykonávati přikázání Kristovo do poslední písmeny a neděli oddělovat Bohu modlením⁵.

Kazatel svobodných Peter Kyška

Svobodní reformovaní byli velcí horlivci a zapálení pro misijní službu. Jejich heslem bylo *Každý křesťan evangelistou*. Vnitřně byli konfesně uzavření ale navenek misijně velmi aktivní. Projevem jejich zbožnosti byl velký důraz na vnější morálku, kterou se vymezovali vůči „nevěřícím“ reformovaným evangelíkům⁶.

Peter Kyška zavedl večerní biblické a modlitební shromáždění, které později přejal i baptistický sbor.

Stanislav Klíma popisuje situaci na Svaté Heleně v roce 1923, kdy zde vedle sebe existovala čtyři křesťanská vyznání:

Obec má dva kostelíky: katolický a evangelický. Katolíky navštěvuje jednou za čtvrt roku německý kněz z Nové Moldavy. Evangelíci mají farářem od roku 1924 Pavla Patočka. Shromažďují se však ještě ve zvláštních shromážděních Modrého Kříže, kde jim káže rolník (Slovák) Peter Kyška.

Baptistickým kazatelem je rolník Ferdinand Křivánek. Čechové banátští jsou náboženství většinou katolického. Pouze na Svaté Heleně jsou z poloviny též evangelíci (321), členové Modrého kříže (64) a baptisté (40) ⁷.

Svobodná evangelická církev česká

Počátky církve spadají do let 1860–1880, kdy v oblasti východních Čech proběhlo lidové probuzení. To v roce 1868 vedlo k založení sboru první *Svobodné evangelické církve české* v Bystrém v Orlických horách bratrem Janem Balcarem. K jeho ustavení přispěla i *Svobodná církev skotská*, působící v sousedním Prusku (dnes Polsko).

Následně přibyl v Praze sbor *Svobodné církve reformované*, který byl ovocem působení amerických kongregačních misionářů z Bostonu, kterou vedl kazatel Alois Adlof. K ustavení nové církve došlo 3. června 1880 v Praze. Obě církve se spojily do jediné *Svobodné církve reformované*, která dále rostla.

Svobodný reformovaný sbor se začal rozpadat po založení baptistického sboru na Svaté Heleně. Postupně se velká část svobodných přidala k baptistům, někteří se vrátili k reformovaným evangelíkům. V průběhu času se však i oni přidávali k baptistům, až přestala skupina svobodných evangelíků existovat.

Baptisté

Baptistický sbor na Svaté Heleně vznikl ze svobodných reformovaných evangelíků. Zpočátku si sloužili sami, laickými kazateli byli Ferdinand Křivánek starší, Václav Černík starší a Josef Boháček.

Sbor pak postupně přijal všechny svobodné reformované evangelíky, které vedl kazatel Peter Kyška, a posléze přijal i všechny reformované evangelíky helvetského vyznání. Každý z nich si k baptistům přinesl svoji formu víry, ve které vyrostl a důrazy, které přijal za správné. Jediným a hlavním pojítkem této různosti zpočátku byl jen baptistický důraz na křest dospělých osob.

Baptistický kostel na Svaté Heleně z r. 1937

Při prvních kontaktech prvních baptistů ze Svaté Heleny, kteří se navrátili do Československa v roce 1947 – 1979, hledali helenští baptisté české baptisty. Nalezli je v baptistickém sboru v Teplé a ve sboru v Praze na Vinohradech.

Na začátku roku 1949 se stali kazatelskou stanicí pražského vinohradského sboru a za jejich velké podpory se mohli na konci roku 1949 stát i samostatným sborem Československých baptistů. Vstoupili tak do společenství, které mělo již svou dlouhou baptistickou tradici a také důrazy svého vyznání, které souznívaly s důrazy baptistů na celém světě.

Byly to baptistické zásady svoboda svědomí, svrchovanost místních sborů, všeobecné kněžství věřících, živý Kristus zjevený v Písmu jako nejvyšší autorita. Tyto důrazy byly pro navrátilce nové.

Dodnes se musí někteří chebští baptisté při hledání své baptistické identity nesnadně vyrovnávat s historickou zátěží reformovaného a svobodného reformovaného vyznání, které jejich předci vyznávali.

Baptismus

Baptisté se hlásí k radikálnímu křídlu protestantské reformace, které v 16. století začalo udělovat křest teprve v okamžiku, kdy byl věřící schopen osobně a vědomě vyznat svou víru (baptisté tedy nekřtí nemluvňata). Pokud byl křesťan pokřtěn jako malé dítě, byl (a je) u baptistů znovu křtěn až poté, kdy sám za sebe svobodně vyznal křesťanskou víru.

Pro tuto praxi se jim dostalo označení anabaptisté čili novokřtění. Pro své přesvědčení byli novokřtění pronásledováni. Baptisté se nikdy nechtějí pokoušet přivést někoho k víře donucením.

Rozhodnutí víry musí učinit každý naprosto dobrovolně. Právě mezi baptisty vzniklo jedno z prvních hnutí za náboženskou svobodu – vyznávají, že před Bohem je za svůj život zodpovědný každý sám za sebe.

Vzhledem k tomu, že odmítají jakékoliv násilí ve věcech svědomí, požadují také důslednou odluku církve od státu. Každý baptista je misionářem. Misie znamená šíření radostné zvěsti – evangelia o Boží lásce, o odpuštění hříchů a věčném životě díky oběti Pána Ježíše Krista.

Misie však také zahrnuje ochranu slabých a bezmocných, pomoc v nouzi, šíření pokoje. Obojí, sociální pomoc i evangelizace, jsou nedílnou součástí misie. Baptisté chtějí i tímto způsobem vyjádřit, že v Ježíši Kristu mohou všichni nalézt plný život.

Charismatické hnutí

Evangelický vikář Dan Drápal

Počátek charismatického hnutí u nás sahá do osmdesátých let minulého století, kdy evangelický vikář Dan Drápal přetvořil sbor Českobratrské církve evangelické v Praze na Maninách v Holešovicích na charismatický sbor Křesťanská společnost Maniny.

Vedle letničních důrazů na zvláštní dary Ducha svatého (mluvení, jazyky, uzdravování, prorocství apod.) čerpal z literatury charismatických autorů (Derek Prince apod.) a vytyčil novému sboru cíl, provádět „misii“ ve sborech protestantských církví a denominací.

Jako duchovní autorita a mezidenominační apoštol měl velký vliv na věřící studenty vysokých škol, kteří studovali v Praze a hojně Maniny navštěvovali. Ze sboru na Maninách postupně vznikla *Církev křesťanské společnosti*.

První studenti z chebského sboru se na Maninách seznamovali s charismatickým učením na přelomu devadesátých let. V chebském sboru se pokoušeli působit tajně a opatrně získávali stoupence charismatického hnutí v mládeži bez vědomí kazatele sboru a staršovstva. Časem se jejich činnost prozradila a staršovstvo rázně zakročilo⁸. To vedlo charismatiky k ještě opatrnějšímu tajnému

působení.

Část charismatiků posléze odešla po rozdělení sboru v roce 1996 do druhého chebského baptistického sboru. Pokoušela se tam prosadit charismatické učení do sborového vyučování, někteří tajně vyjednávali o sloučení se sborem *Církve křesťanské společenství*. To se nepodařilo pro charismatickou nezralost druhého sboru⁹.

Charismatické proudy

- Branhamismus
- Cesarea Opava
- Dobrá zpráva Jablonec
- Emerging church
- Fountain Trust
- Hnutí církevního růstu
- Hnutí pozdního deště
- Hnutí proroků
- Hnutí víry
- Hnutí Vinice
- Charismatická obnova Ichthus
- Ježíš přijde Brno
- KAM
- KMS
- Království nyní
- Křesťanské společenství
- Kurzy Alfa

Charismatici vnímají svůj pohled víry exklusivně a na necharismatické křesťany a sbory nahlíží jako na duchovně mrtvé¹⁰. Pěstují duchovní zážitky, které však mohou mít psychické následky¹¹. Zejména v souvislosti s rozvinutou charismatickou démonologií může dojít v extrémních případech i k rozpadu osobnosti.

Pocit exkluzivity a touha po zážitkovém křesťanství však bývají pro některé mladé osobnostně nezralé křesťany velmi přitažlivé.

Pocit výjimečnosti a emocionální zážitky jsou pro mládež přitažlivé i z potřeby vymezit se vůči starší generaci rodičů a prarodičů, na jejichž praktikování víry mladí lidé vždy nahlíží velmi kriticky.

Charismatické aktivity

- Charismatické konference
- Modlitební řetěz
- Časopis Život víry
- Skupinky ve sborech
- Duchovní boj a vymítání

Stoupenci charismatického hnutí se v chebském sboru nacházejí dodnes. Kromě důrazu na zvláštní dary Ducha svatého kladou důraz na křest Duchem svatým, přijetí daru mluvení jazyky, domácí skupinky, prožitky při chválách a snahu pravidelně spolupracovat s *Křesťanským společenstvím* (kazatel David Sláma). Jejich činnost je nenápadná a působí spíše na osobní rovině.

Vzdáleným cílem charismatického hnutí je zrušení denominací a spojení sborů v jeden místní sbor. Jsou velmi vstřícní vůči Římskokatolické církvi, v níž působí Katolická charismatická obnova, která má podobné důrazy a cíle. Jsou otevření pro spolupráci s ostatními členy sboru.

Zdalo by se, že charismatické hnutí přináší vizi tolik očekávaného smíření mezi konfesemi, církvemi a denominacemi (směřování k univerzální církvi). Charismatické hnutí je však roztržštěné v mnohých proudech. Charismatické sbory mají tendenci se rozpadat na menší nezávislé skupinky, které následují silného vůdce, proroka, apoštola nebo jinou silnou autoritu.

Novokalvinistický proud

Novokalvinismus je na mapě křesťanských proudů poměrně nový fenomén. Odkazuje se na některá dogmata středověkého reformátora Jana Kalvína, ale čerpá i z pozdějších kalvínských autorů (například pozdní teologie Charlese Spurgeon).

Novokalvinismus, který v poslední době působil v BJB, čerpá hlavně z prací Johna F. MacArthura, který působí jako pastor v kalifornském sboru Grace Community Church v Sun Valley v USA.

Sbor Grace Community Church vyslal před několika lety do ČR svého misionáře Lance Robertse. Tento „misionář“ se usadil ve sboru BJB v Kroměříži a založil zde Český biblický institut. Jeho prostřednictvím získává stoupence novokalvinistické zbožnosti ve sborech v BJB.

Školí k novokalvinistické zbožnosti mládež, laické pracovníky i kazatele sborů. Překládá do českého jazyka literaturu Johna MacArthura a nabízí ji na sborech, konferencích mládeže i po internetu.

„Misie“ obrácená do již existujících sborů BJB přinesla své ovoce, vedoucí čtyř sborů – BJB Kroměříž, BJB Jablonec, BJB Kuřim a BJB Lovosice – oznámili na podzimní Radě zástupců sborů BJB v roce 2018, že odcházejí z BJB.

[Sbor v Lovosicích neměl potřebnou většinu](#), aby mohl legálně z BJB odejít, ale kazatel Chumchal ujistil zástupce na RZS, že udělá všechno pro to, aby sbor odešel.

Novokalvinismem je zasažena stanice Jílové u Děčína a částečně zřejmě i sousední sbor v Žatci. Sbor BJB v Aši s novokalvinistickými sbory zpočátku spolupracoval, spolupodepsal jejich první prohlášení a účastnil se akcí ve *Slezské církvi evangelické augsburského vyznání* na severní Moravě, se kterou spolupracují novokalvinisté ze sboru BJB v Kroměříži¹². K rozhodnutí čtyř sborů vystoupit z BJB se však nepřipojil.

Novokalvinistické sbory mají sektářské rysy, které se vyznačují silnou autoritou kazatele, prosazováním literatury Johna MacArthura, školením členů sboru na ČBI, odmítáním a vytěsňováním členů, kteří s těmito důrazy nesouhlasí, jako hříšníků (viz [Bůh nepřítel v Lovosicích](#)).

Cílem je vytvořit sbor, který bude podle novokalvinistických zásad svatý, bez jiného smýšlení. Stejný důvod uváděly tyto sbory i pro svůj odchod z BJB s tím, že BJB je veskrze hříšná a tudíž v ní nemohou setrvat. Svoje důrazy odůvodňují verši z Bible, které vytrhávají ze souvislosti biblické zvěsti a osobují si právo, že jejich výklad Bible je jediný správný.

Vyhledávají témata, na která by slyšely i další sbory BJB, která pak zveličují a dezinterpretují tak, aby vyvolali v BJB rozkol. Způsob získávání stoupenců i vlivu ve sborech a v BJB je politický, je podporován metodicky i finančně ze sboru Grace Community Church v USA.

Novokalvinismus

Novokalvinismus říká: svoji spásu už nikdy neztratíš, neboj se! Bůh dávno vše předem zařídil. Kdo bude, či nebude spasen, a koho spasí, toho přivede až do vítězného konce. Z člověka padá břímě odpovědnosti a pocit viny. Nikdo nestraší hroznou představou odpadlictví.

Bůh už dávno předurčil toho, kdo má být spasen a zachráněn. Není to na tobě. Krom Bohem darované víry není třeba žádného dalšího úsilí na svoji spásu, což by znamenalo záslužnictví a zákonictví.

Vlastní rozhodnutí pro Krista se nepočítá, hříšník toho není schopen, a pokud by byl, jednalo by se o spásu z vlastního úsilí. Duchovně mrtvý člověk je nenávratně ztracen a nemůže reagovat na Boží výzvu. Pokání činí až spasený člověk a proto člověk nemůže být spasen skrze pokání¹³.

Podporu těmto aktivitám poskytuje i emeritní kazatel BJB Miloš Šolc starší. Jeho syn Miloš Šolc je misionářem jiného amerického novokalvinistického uskupení, které u nás působí v Liberci jako *Czech Free Presbyterian Mission*. Založil sbor *Svobodné presbyterní církve*. Miloš Šolc III. novokalvinistické sbory v BJB podporuje, má pouze výhrady k jejich orientaci jen na Johna MacArthura¹⁴.

Historické dědictví i novodobé vlivy způsobují značnou různost pohledů víry u chebských baptistů. Ta byla příčinou pnutí v dobách blízkých i vzdálenějších. Tato rozdílnost zbožnosti je pro současnou generaci baptistů velkou výzvou. Výzvou, zda dokáží navzdory všem těm konfesním důrazům spolupracovat a pracovat společně na díle Páně.

Poznámky:

¹ Svoboda J. – *Stručné dějiny rumunských Čechů v Banátu*, Československé velvyslanectví v

² Členy Modrého kříže přezdívali nazareni. Proti Modrému kříži stál katolický učitel Schlögl a zvláště varoval katolíky před členstvím. Varoval před vlky v beránčí kůži a lidem přimlouval, aby s věrou neobchodovali jako kluci s kudlami. V. Míčan, *Za chlebem vezdejší*, 1931, str. 37

³ Modrý kříž není církví, ale spolkem, jehož účelem jest ostrážlivění lidu, vymoci ho ne silou člověka, ale silou Ježíše Krista z moci alkoholu a pout ďáblových. V. Míčan, *Za chlebem vezdejší*, 1931, str. 37

⁴ Bratři přestali být bratřími! Kostel již nebyl kostelem! S bolestí, hořkostí a lítostí chodili kolem kostela, fary, kolem stavení sousedů. Hněvat se, plakat, odpouštět – odejít na jiný konec světa – ach jak to byly velké vnitřní boje! V. Míčan, *Za chlebem vezdejší*, 1931, str. 38

⁵ Josef Hříbek, *České osady na srbských a rumunských hranicích*, 1914, str. 3

⁶ A přece život působil. Uchvacovali svým tichým, vzorným domácím a pobožným způsobem. Nepili, nekouřili, v karty nehráli. Nedá se popřít, že se někdy ukázal i koukol v pšenici... ale to vždy mimo Helenu, někde na trhu, ve společnosti zlé. V. Míčan, *Za chlebem vezdejší*, 1931, str. 37

⁷ Stanislav Klíma, *Čechové a Slováci za hranicemi*, Praha 1925, str. 125

⁸ Na páteční biblické hodině byla přednáška o Charismatickém hnutí (Štěpán Křivánek) a sdělení postoje staršovstva (Petr Jelínek)

⁹ Odpověď staršovstva *Křesťanského společenství* tajným vyjednavacům Miroslavovi Křivánkovi a Janu Mrázkovi ml. v roce 1997

¹⁰ Časté interpentinence ze strany členů *Křesťanského společenství* vůči členům baptistického sboru v letech 1980 až 2010. Dnes již takto otevřeně nemluví.

¹¹ Někdy bývají dle pastoračních zkušeností tyto psychické následky dlouhodobé nebo trvalé.

¹² Sbor BJB v Aši navázal vřelou spolupráci se Slezskou církví evangelickou augsburského vyznání (SCEAV). Kazatel Alois Boháček byl v loňském roce hlavním řečníkem festivalu XcamP určeného mládeži SCEAV. Zpravodaj baptistických sborů 2/2017, str. 28; Na konci září se uskutečnila první z naplánovaných „regionálek“ na Moravě. Tento rok v ekumenické spolupráci mezi BJB Kroměříž a SCEAV Třanovice. Pozvání na tuto konferenci využili mládežníci z velké dálky, napříč regiony, nejen z Prahy, Žatce, ale dokonce až z Aše. Zpravodaj BJB 1/2018, str. 65

13) Aleš Franc – Calvinismus na vzestupu

14) Celé téma se nás dotýká rovněž velmi osobně, a to s ohledem na současné dění v Bratrské jednotě baptistů, ze které pocházíme, a od které jsme se museli v poslušnosti Pánu oddělit. V současné době z BJB vystupuje 5 z jejich nejkonzervativnějších sborů, a to pro její veliký úpadek, plynoucí z dlouhodobého kompromisu.

Nutno dodat, že ti, co teď vystupují, se v tomto nečistém spolku „patlali“ dalších 11 let, i když vše bylo jasné již tenkrát a i mnohem dříve.

Co se týče vystoupení 5 sborů, sice hodnotíme jako krok správným směrem, ale zároveň smutně vnímáme, že jejich návrat ke stezkám starým je stále neúplný, zejména pro svazky s novokalvinistickými skupinami, které se sice odkazují na vzácné předky ve víře, ale v praxi popírají a

pošlapávají mnohé, za čím tito muži Boží minulosti stáli. Kazatel Miloš Šolc III., Zdroj: www.izachar.cz/presvedceni-nehemiasovo-eliasibovo/#more-1945

Štěpán Křivánek

Zpravodaj sboru Bratrské jednoty baptistů v Chebu
únor 2019

[2_2019-11Stáhnout](#)

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)